

OVERWEGING	ZIJ LEVE HOOG: MARIA, JONKVROUW SION
DATUM	18 augustus 2019
VOORGANGER	Jozef Essing o.p.
EERSTE LEZING	Openbaring 12, 1-10
EVANGELIE	Lucas 1, 37-52

'Maria die die dichtbij ons is, die onze blijdschap en onze pijn kent, is mij dierbaar. Maar met 'Maria opgenomen ten hemel met ziel en lichaam' kan ik niets. Op mij komt het over als een ophemelen dat alleen maar afstand scheidt: wij op de aarde en zij in een andere wereld hoog boven ons; en waar ons lichaam in de rij moet wachten op de verrijzenis, mag zij doorlopen. Het neemt van haar weg wat haar voor mij juist zo aantrekkelijk maakt.' Degene die dit zei heeft een punt: hoe kun je blij worden van dit feest als ophemelen en de afstand tot ons vergroten het oogmerk is. Maar is dit de bedoeling van 'Maria met ziel en lichaam ten hemel opgenomen'?

Het evangelie biedt een andere benadering. Daar komt Maria zelf aan het woord. Zij die neerbuigend werd aangekeken, voelt zich in de hoogte gestoken. Jazeker, maar niet als privilege, als voorrecht boven anderen. Zij spreekt als woordvoester van al die mensen die niet gezien worden. 'De Heer heeft mij gezien' betekent voor haar: de Heer heeft oog voor al diegenen die voorbijgelopen worden of weggedrukt in het gedrang om de voorste plaats. 'Wie alles in de hand denkt te hebben, verliest de troon; de kansloze krijgt aanzien'. Zij zingt hier als Jonkvrouw Sion, als belichaming van een gekleineerd volk: 'Hij die machtig is heeft gedacht aan Abraham en zijn nageslacht.'

Als die beleving - dat één persoon een hele groep belichaamt - niet direct aanspreekt, denk dan aan wat destijds gebeurde toen Diego Maradona opklom tot voetbalster. Het waren juist de armen uit de volksbuurt die feest vierden: Het was of zij, zogenaamd de 'onderklasse', met hem waren opgeklommen, nu eens níet bekeken als armoedzaaiers, maar als een wijk met sporttalent. Zo ligt het ook in de lijn van het Magnificat, dat Maria de glorie die haar ten deel valt bij haar sterven - de heerlijkheid van de Verrezenen - ziet als een eerbetoon aan alle armen en kleinen.

Hoe kwetsbaar armen en geringen zijn en hoe hoog God hen heeft, wordt in de eerste lezing van het feest aangrijpend uitgebeeld in een vrouw die een kind ter wereld brengt - pril leven, dat zo vaak in de mangel raakt van geweld en oorlog. Beiden worden bedreigd door een alles verslindende draak.

Maar een hemelse voorvechter komt voor haar en haar kind op;
zijn naam is Michaël: wie is als God! Die God namelijk,
die zich ooit aan Mozes heeft laten kennen als iemand die ziet en hoort,
die de kleinen en zwakken juist in hun kracht zet.

Er is om de Schrift iets bijzonders aan de hand met armen en geringen.
De psalmen hebben er een speciaal woord voor: zij die neergebogen zijn.
Daarmee wordt niet alleen hun verdrukking aangeduid, hun materiële en sociale lot, maar ook de
instelling waarmee zij in het leven staan.
Zij zijn niet vol van zichzelf en hun eigen kunnen,
genoodzaakt als zij zijn om hun vertrouwen te stellen in een ander.
Niet dat zij zichzelf zielig moeten vinden - in het Magnificat klinkt juist fierheid door.
Maar die fierheid weet, dat heel je kunnen komt van Hem door wie je je laat leiden.

Daarop speelt Jezus in als Hij zegt: Gelukkig zij die Gods woord horen en bewaren. Dat is wat
Maria gedaan heeft - niet enkel lijfelijk ontvangen en koesteren
maar open staan met heel je hart, Hem horen, Hem binnen laten komen in je leven
Er is geen eigendunk in haar die het verkeer met God in de weg zit.
Zij geeft ruim baan aan de weg die Hij kiest te gaan, ook al doet die pijn.
Zij geeft ruimte aan het onbegrijpelijke, laat het binnenkomen in haar bestaan,
heel concreet, met huid en haar, vanaf het woord van Simeon tot onder het kruis.

Die ontvankelijkheid zien wij, Westerlingen van de 21e eeuw, snel over het hoofd;
maar voor God is die zo belangrijk dat Hij daarbuiten niets met ons kan beginnen.
'God komt niet als een hemelse interventiemacht; Hij komt als kind tot zijn moeder'.
(Radcliffe) Hij overweldigt ons niet; Hij wacht op het vertrouwen dat we Hem geven
Het optreden van Jezus in het evangelie laat dit duidelijk zien;
waar men niet gelooft kan Hij niets krachtigs doen,
en waar een vrouw Hem vol vertrouwen aanraakt, trekt het een kracht uit Hem aan.
'Waar is God', vroeg een rabbi. Ze lachten hem uit: 'God is toch overal!?!'.
Nee, zei de rabbi, 'God is daar waar mensen Hem toelaten'.

De macht van de Heer, die grote dingen doet die wij niet voor mogelijk houden
én de ontvankelijkheid die Maria zo sterk belichaamt:
zij kunnen niet zonder elkaar, zij zijn onafscheidelijk.
In de oudste Mariakerk van Rome, in de vroegere volkswijk Trastevere,
zien we het uitgebeeld, in het mozaïek hoog achter het altaar:
Jezus met Maria naast zich op de troon - Hij heeft een arm om haar heen geslagen.
Het is of Hij zeggen wil: ik kan het niet alleen, op mij zelf, los van de ander.
Het machtige heeft het ontvankelijke nodig; en omgekeerd.
Naast Hem die machtig is hoort zij die zich als geen ander ontvankelijk heeft getoond
Aan het begin van deze viering zongen wij: Hoort hoe God met mensen omgaat,
hoe Hij tot Maria kwam, die Hij van zijn woord vervulde.

Met hart en ziel, lijf en leden heeft Maria Gods levend Woord ontvangen,
zich ervoor opengesteld, zich eraan gegeven, geheel en al, wat er ook gebeurde.
Daarom heeft dat levend Woord - zo is de intuïtie van de kerk -
haar vervuld, in ziel en lichaam, van zijn heerlijkheid: de glorie van zijn verrijzenis.
In haar wordt uitgewerkt en uitgebeeld wat ons te wachten staat:
Als ik - om met Paulus te spreken - deel in het lijden van de Heer,
word ik ook de kracht van zijn opstanding gewaar..

